

Mitől híres a kanizsai cigánymodell?

Tehetséggondozás, képzés a közösségi házban

Nagykanizsán van egy épület, ahová szívesen térnek be a cigányok. A termekben elhelyezett alkotások népi kultúráját tükrözik vissza, nem csoda hát, hogy jól érzik magukat a Bogdán Jánosról elnevezett cigány közösségi házban.

BOZSÉR ERZSÉBET

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat és az „A Nostru” (A miénk) szervezet újította fel a régi épületet, és ma itt működik az ország legteljesebb cigány könyvtára, valamint a népcsoport eredetét, szokásait, kézművességét, kultúráját bemutató állandó kiállítás. Sokan látogatnak ide, ha szakdolgozatot, diplomamunkát kell készíteniük.

A városban négyezer-öttszáz cigány él, létszámuk a környék településeiben meghaladja a kétezret. Tehetséges vezetők nőttek ki közülük, akik – elsősorban az oktatásra és a munkára helyezve a hangsúlyt – folyamatosan segítik a cigány kisebbséget.

Október elején Nagykanizsa megyei jogú város művelődési és sportosztálya, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat az International Sonnenberg Association támogatásával nemzetközi szemináriumot szervezett a kanizsai modell bemutatására. Németországból negyven pedagógus és szociális munkás tanulmányozta a kezdeményezést és nyilatkozott róla elismerően.

– Mi a modell titka? – kérdeztük Teleki Lászlót, a kanizsai cigány kisebbségi önkormányzat vezetőjét.

– Olyan oktatási programot dolgoztunk ki, amely tehetséggondozásból és felzárkóztatásból áll – magyarázta. – A cigány kisebbségi önkormányzat 1995-ben alakult és attól kezdve működik ez a program. Értékelő adataink 1998-tól vannak, mert ekkor nyílt meg a közösségi ház hétvégi kollégiummal. Ez alatt azt kell érteni, hogy minden szombaton 70-80 cigány gyerek vesz részt a korrepetálásban. A felzárkóztató oktatás a hátrányos helyzetű gyerekeknek nyújt segítséget és szociális-mentális támogatást. Reggel fél nyolckor reggelizéssel kezdődik a nap, fél kilenctől órák vannak, mégpedig kiscsoportos megoldásban. Egy-egy pedagógus 4-6 tanulóval foglalkozik. Ebben általános és középiskolás diákok vesznek részt. A munkát a tízórai szakítja meg, majd két óra tanulás következik ebédig, délután pedig fakultatív foglalkozások vannak. Eleinte vasárnap is volt oktatás, de rájöttünk, hogy jobb, ha ilyenkor a családjuknál maradnak a gyerekek.

Az oktatás megszervezéséhez az adta az alapötletet, hogy a tapasztalatok szerint a gyerekek 80-90 százalékban a hét elején gyűjtötték össze a rossz jegyeket. Az otthoni körülmények nem tették lehetővé számukra az

Váradi István egyike a kiállítás alkotóinak

ciális-mentális támogatást. Reggel fél nyolckor reggelizéssel kezdődik a nap, fél kilenctől órák vannak, mégpedig kiscsoportos megoldásban. Egy-egy pedagógus 4-6 tanulóval foglalkozik. Ebben általános és középiskolás diákok vesznek részt. A munkát a tízórai szakítja meg, majd két óra tanulás következik ebédig, délután pedig fakultatív foglalkozások vannak. Eleinte vasárnap is volt oktatás, de rájöttünk, hogy jobb, ha ilyenkor a családjuknál maradnak a gyerekek.

Az oktatás megszervezéséhez az adta az alapötletet, hogy a tapasztalatok szerint a gyerekek 80-90 százalékban a hét elején gyűjtötték össze a rossz jegyeket. Az otthoni körülmények nem tették lehetővé számukra az

iskolai órákra való felkészülést. A résztvevők 97 százaléka cigány származású, ők javarészt nagykanizsaiak és csapi cigánykollégisták, akik hétvégre hazautaznak.

– Miként figyelnek a tehetségesebbekre?

– A 3,7 tanulmányi átlageredményt elért gyerekeket bevonjuk a minőségfejlesztésbe. Minden diákkal külön foglalkozik egy tanár, és a tapasztalat azt mutatja: megvan az eredménye. Tizenegy középiskolából hatot vettek fel ebben a tanévben főiskolára, egyetemre. Szeptembertől a közösségi házban esti-levelező formában érettségi felkészítés kezdődött, amiben harminckét vesznek részt. Pénzügyileg stabil a program, egy-másfél évre előre biztosítottak a források, amelyeket pályázatokkal teremünk meg.

– Az iskolák miként viszonyultak a kezdeményezéshez?

– Nagykanizsa tizenegy általános és hat középiskolájával együttműködünk, 1996-tól ugyanis elértük, hogy cigány népművelési előadásokat kapnak a tanulók. Feltételként oktatási segédanyagot és szak-képzettséget kértek tőlünk, s

ezt mi teljesítettük. A Zsámbéki Katolikus Főiskola romológiai szakán pedig négyen szereztünk posztgraduális képzés keretében szakképzettséget. Az oktatást az is segíti, hogy a közösségi házban állandó kiállításunk van, amely bemutatja a cigányság eredetét, kultúráját, szokásait, mestersegeit. Országosan egyedülálló közgyűjteményi kiállításunk 1998-tól folyamatosan gazdagodik. Kezdeményezésünknek jó híre van, sokan jönnek ide tanulmányozni. Nemrégiben óvodai és általános iskolai pedagógusok továbbképzését indítottuk el a veszprémi egyetem és a PHARE-pályázat segítségével. A cigány ismeretanyagra épített képzésbe eddig negyven pedagógus kapcsolódott be.

Hárman feljelentették Medgyessyt

Százezer dollárért valamit tenni is kell

MUNKATÁRSUNKTÓL

Feljelentés-kiegészítést rendelt el Medgyessy Péter lobbizásában a Fővárosi Főügyészség. A szocialista kormányfőjelöltet hárman is följelentették a Gresham-palota eladásában játszott szerepéért. A politikusi tevékenységét befolyással való üzérkedésként értékelte egy magánszemély, Bencsik András, a Magyar Demokrata főszerkesztője és az APEH Üldözötteinek Szövetsége elnöke, Szerdahelyi Szabolcs. Az ügyészség viszont bizonyítékokat kér a lapokban megjelent állításokra.

Mint azt a Szabad Föld is megírta, Medgyessy Péter 1998 novemberében aláírt egy megbízási szerződést, amelyben a következőket vállalta: „kapcsolatot terem” az V. kerületi szocialista önkormányzati képviselőkkel, és „közreműködik abban, hogy ezek a képviselők megismerjék és elfogadják” a Gresham-palota szindikátusi szerződését. Amennyiben a Magyar Szocialista Párt tagjainak igen szavazataival a képviselő-testület jóváhagyja a szerződést, és azt 1998. december 31-ig aláírják, akkor hetven ezer amerikai dollárnak megfelelő forint kerül Medgyessy család vállalkozásának számlájára.

Azok után, hogy a fenti tartalmú szerződés az érdeklődés középpontjába került, több neves ügyvéd és jogi szakértő kifej-

tette, hogy a szocialista kormányfőjelölt valójában elkövette a befolyással való üzérkedés büntetést, amiért három év szabadságvesztés szabható ki. Befolyással üzérkedést ugyanis az követ el, aki másoktól pénzt kér azzal az indokkal, hogy befolyásolni tud hivatalos személyeket, és pénzért hajlandó latba vetni befolyását megbízója érdekében. A büntcelekmény elkövetése akkor is megállapítható, ha a befolyással üzérkedő átveszi a szolgálataiért kialakított összeget, ám meg sem kísérel közbenjárni partnere érdekében. Medgyessy Péter eddig egyetlen alkalommal sem tagadta a szerződés meglétét, sőt elismerte, hogy a közel harmincmillió forintot megkapta. Állítása szerint a kerületi szocialista képviselőkkel személyes kapcsolatra lépett, és különféle anyagokat adott át nekik a beruházással kapcsolatban. A képviselők 1998. december 15-én igennel szavaztak. Több szakértő szerint Medgyessy ezzel minden kétséget kizáróan elkövette a befolyással való üzérkedés büntetést. Érdekes momentum az ügynek, hogy az érintett szocialista frakció közleményt adott ki, melyben kategorikusan cáfolta, hogy Medgyessy befolyásolta volna őket döntésükben. „Sem tőle, sem másától anyagi szolgáltatást nem kértek és nem kaptak” – fogalmazott a képviselőcsoport. Ez esetben viszont a szocialista kor-

mányfőjelölt úgy tette el a szerződésben végösszegként meghatározott százezer dollárt, hogy semmit nem dolgozott érte.

A Magyar Nemzet jogi szakértője az ügyészség lépése után kifejtette: mivel a hatóság előtt teljes terjedelmében ismert a Medgyessy-cég és a Gresco Rt. között kötött szerződés, amelynek meglétét a szerződő felek a nyilvánosság előtt is megerősítették, és abból kétséget kizáróan, maradéktalanul megállapítható a befolyással üzérkedés büntcelekményének elkövetése, érthetetlen, hogy az ügyészség miért tartotta fontosnak a feljelentés kiegészítését ahelyett, hogy az alapos gyanú fölmerülését közölte volna. Ez a büntcelekmény három év alatt elévül. Vagyis három évvel az után, hogy a szocialista képviselők megnyomták az igen gombot. Félő tehát, hogy ha december 15-ig az ügyészség nem intézkedik, már nem indítható meg a büntetőeljárás.

Szóba került az ügy a parlament hétfői vitánáján is. Varga István MDF-es képviselő azt kérdezte: ha Medgyessy fizetett a döntésben részt vevő szocialistáknak, történt-e büntcelekmény? Ha nem fizetett a szavazatokért, akkor milyen jogcímen kapta meg a százezer dollárt? Ha a harmincmillió forintot Medgyessy munka nélkül vette fel, akkor ehhez képest Tocsik Márta halálra dolgozta magát a sikerdíjért – jegyezte meg a képviselő.

Hibahatársértők

GAJDICS OTTÓ

Ki ne emlékezne a tízévesnél idősebbek közül arra a dicső nótára, amely a „végső harcra” buzdított úton-útfélen, és egyik sora így szól: „semmik vagyunk, s minden leszünk”. A Föld sarkából való ki-döntésén fáradozók azonban manapság kénytelenek egy sokkal ésszerűbb szöveg-változatot gyakorolni. Ez prózaian ekképp hangzik: „minden mi voltunk, és ha sürgősen nem ártunk sokkal többet ellenségeinknek, akkor 2002 után mi leszünk a semmi”. Az ellenség viszont egyre szaporodik.

Hiába ugyanis minden áskálódás, botránykeltés, lejárató kampány, csak annyit sikerült elérni a szocialistáknak és a szabad demokratáknak az ellenzéki párti média buldózerszerű nyomulásával megtámogatva, hogy általában csökkent az utóbbi időben a politikuskor népszerűsége. Ám a Fidesz-MDF közös lista, ami már a közelgő választások tükrében jeleníti meg a baloldaliak szemében a patás ördög képét, egyre népszerűbb az országban. Heteken keresztül arról szóltak a híradások, hogy fej fej mellett halad a két nagy rivális. Ez még megfelelt azoknak, akik a rendszerváltás előtt ahhoz szoktak hozzá, hogy minden úgy van, ahogyan ők megmondták, és azóta sem tudtak leszokni róla. Ám akkor jött az egyik közvélemény-kutató, és kilencszázalékos előnyt mutatott a jobbközép erők javára. Ekkor még nem szabadult el a pokol, csak a szocialisták egyik alelnöke talált sanda célzást tenni arra vonatkozóan, hogy venni is lehet ilyen eredményt. Nem mondta ő ki, hogy a Fidesz manipulál, de a Gallup által felkért kezdő ügyvédjótár is megnyerte volna vele szemben a hitelrontási pert. Megjelentek aztán a többi cég grafikonjai fej fej melletti mutatókkal, és mindenki megnyugodott. A szegfű miniszterelnök-jelölté felkeltetett lovagja azt nyilatkozta, győzni fog, és kész. Veretes véleménye megfogalmazásában az sem zavarta,

hogy a választások előtt néhány hónappal általában az ellenzéki pártok szoktak jobban állni. Itt pedig olyan kormányváltó hangulat van, hogy sokan visszacserélik Wartburgra a Suzukit a kormányváltó miatt.

A baj akkor kezdődött, amikor a Századév-Tárki egy héttel havi rendszerességgel megjelenő közvélemény-kutatásának közzététele után újabb felméréssel állt a nyilvánosság elé. Ebben nagy létszámú, 4500 fős, úgynevezett omnibuszfelmérés eredményét közölték. E szerint a kormány-páros öt százalékkal vezet az összes megkérdezett figyelembe véve, míg a biztos pártválasztók tekintetében kilencszázalékos az előnye a szocialistákkal szemben. Ez már kívül van a hibahatáron, ez már előny a javából. Elő is vették rögtön az ellenzéki párti újságok a cég vezetőjét, mondaná el, hogy bátorodott olyan elvetemültségre, hogy másik felmérést is csinált, ráadásul ilyen gyalázatos eredménnyel? És elkezdtek cikkezni a közvélemény-kutatók iránti bizalom csökkenéséről, a cégek hitelének vesztes fogyásáról, a közvélemény elbizonytalanodásáról. Módszeresen megrengették a hitet a demokrácia egy olyan intézményében, amelynek szent, sérthetetlen és megfellebbezhetetlen voltát épp ők hangsúlyozták túl nemrég. Persze akkor még a szocialisták álltak jobban. Így lesz a baloldal barátjából a „nép ellensége”!

Nincs persze a közvélemény-kutató-sok eredményeinek olyan nagy jelentősége még, hiszen a kampány elején tartunk. Egy apróságra azonban ráirányítja a figyelmet mindaz, ami történt. Kiderült, hogy minél több embert kérdeznek meg, annál nagyobb a riválisok között a különbség. A fej fej melletti haladás eszménye csak alacsony részvétel mellett életképes. Világos tehát, miért és kinek áll érdekében, ha az emberek elfordulnak a politikától. Kinek is kell átírnia az elején említett induló szöveget?

Zöldvédelem ózdi módra

KERESZTÉNY GABRIELLA

Egy beépítetlen, jobbára kutyafuttatónak használt terület ipari hasznosítása ellen szavaztak nemrég a környék lakógyűlésének résztvevői Ózdon. A város vezetői nem értik a tiltakozást, hiszen az üzemből mintegy félezer dolgozhatnának. Az ott élők szerint a foglalkoztatási helyzet javulásával egyenes arányban csökkenne lakásai ára.

A svájci SAIA-Burgess elektromechanikai cégnek már működik egy termelőüzeme Ózdon, azt szeretnék újjáépíteni, ez ügyben több magyarországi városban is terepszemlélt tartottak. Az ózdi városvezetőknek kapóra jött a hír, érvelésük is elfogadható volt a befektetők szemében: ahol egy üzem kiépített szakembergárdával már jól működik, ott van helye a másiknak is, amelyet a tervek szerint a jövő év végén helyeznének üzembe. A városatyák konkrét ajánlata a Nagy Imre út melletti, üres, füves területre szólt, ahol a földterület nagysága, a kiépített víz-, gáz-, csatorna- és úthálózat is megfelel a feltételeknek. Nem számoltak azonban a térségben lakók véleményével. Egy lakógyűlés során kiderült: zaj- és pormenetség, környezetvédelmi előírások ide vagy oda, a megnövelt autóforgalom veszélyeztetné a szomszédos iskola gyerekeinek, a lakótelepen élőknek a biztonságát, ráadásul rontana a lakások árán is.

Az építkezés hírére az addig semmibe vett füves terep egyszeriben értékes zöldterületté minősült át, amit az ottaniak szerint a városvezetés az egyéni érdekek oltárán akar feláldozni, hogy adóbevételeit növelve javítson a foglalkoztatási mutatókon. A lakóbizottsági vezető által csokorba szedett tiltakozásokat a terület képviselője továbbította az önkormányzathoz, ahol értetlenül fogadták a beadványt.

Egyelőre döntése és hasonló adottságú felajánlható területe sincs a városnak.

A VIDÉK HÍREI

Növelik a gyógyulás esélyét

A Magyar Sebészeti Társaság tiszántúli szakcsoportja novemberben Berettyóújfaluban tartotta idei tudományos ülését. Az emlőrák sebészeti kihívásai napjainkban címet viselő tanácskozás időszzerűségét az adta, hogy a korábbi 3-4 ezerről tavaly hat-ezerre emelkedett a mellbetegségek szenvedők száma. A kór elsősorban a 45-55 éves korú nők közül szedi áldozatait. A december elején induló országos megelőzési program a jövőben hatékonyabban segíti a mellrák korai felismerését.

Harminc éve képeznek tanárokat

Fennállásának harmincadik évfordulóját ünnepelte a közelmúltban a Hajdúbesztereményi Wargha István Pedagógiai Főiskola. A három évtized alatt tötentekről szakmai konferenciával egybekötött ünnepségen emlékeztek meg a hajdúsági városban. A jubiláló főiskola az óvodapedagógus- és szociálpedagógus-képzés egyik legrangosabb felsőfokú intézménye az észak-alföldi régióban.

Egészség hónap

Tolnán minden novemberben az egészségé a főszerep. Olyan rendezvénysorozat zajlik ekkor, amelynek jellegzetes címe – az Egészség – arra utal, hogy az embert a test és a lélek egyége teszi teljessé. Ennek megfelelően fizikális és mentális problémákkal, illetve azok orvoslásával foglalkozó előadásokra kerül sor a helyi művelődési házban, a polgármesteri hivatalban és a zeneiskolában. Az idei előadók között szerepelt Buda Béla professzor, Bagdy Emőke professzor, Zádor Mihály professzor, Sudár Géza tisztifőorvos és Koltai Mária pszichiáter.